

**PEC 8.5.1 PROGRAMA
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ**

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 1/1

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA

**UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
„NICOLAE TESTEMIȚANU”**

**PROGRAMA
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ ÎN
MEDICINĂ**

Denumirea cursului: PROBLEME ACTUALE ÎN FTIZIOPNEUMOLOGIE.

Tipul cursului: perfecționare tematică

Numărul total de ore: 75

Chișinău 2022

PEC 8.5.1 PROGRAMA
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția:	09
Data:	08.09.2021
Pag. 2/12	

COORDONAT

Ministrul Sănătății
al Republicii Moldova

APROB

Rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”
dr. hab. șt. med., profesor universitar

Emil Ceban

12 aprilie 2022 11 aprilie 2022

Programa a fost discutată și aprobată la:

ședința Consiliului de Management al Calității
din „08” aprilie 2022 proces verbal nr. 05
Vicepreședintele Consiliului de Management al Calității,
dr. hab. șt. med., prof. univ., Cernețchi Olga

ședința Comisiei științifico-metodice de profil Medicină Internă
din „28” februarie 2022 proces verbal nr. 3
Președintele Comisiei științifico-metodice de profil
dr. hab. șt. med., prof. univ., Matcovschi Sergiu

ședința Catedrei de pneumoftiziologie
din „24” ianuarie 2022 proces verbal nr. 8
Șef catedră, dr. hab. șt. med.,
prof. univ., Iavorschi Constantin

Programa a fost elaborată de colectivul de autori:

Iavorschii Constantin - dr. hab. șt. med., prof. univ.
Kulcițkaia Stela – dr. șt. med., conf. univ.
Malic Alina - dr. șt. med., asistent univ.
Ustian Aurelia – profesor consultant

PEC 8.5.1 PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 1/10

I. PRELIMINARII

- **Prezentarea generală a cursului:** Recomandările OMS și actele normative naționale referitor la diagnosticul și tratamentul tuberculozei se actualizează permanent odată cu implementarea noilor metode de diagnostic, elaborarea noilor preparate medicamentoase, perfecționarea tehnicilor de diagnostic, implementarea noilor scheme de tratament, realizarea cercetărilor științifice teoretice și practice în domeniul Ftiziopneumologiei. Pentru asigurarea bunei desfășurări a activității practice a medicilor ftiziopneumologi, este necesară actualizarea permanentă a cunoștințelor și formarea de noi competențe, dezvoltarea permanentă a performanțelor individuale, pentru sporirea calității serviciilor medicale prestate. Programul actual cuprinde informația reflectată în ultimile ghiduri, reviuiri, protocoale internaționale și naționale privind diagnosticul și tratamentul Tuberculozei.

- **Misiunea (scopul) cursului în formarea profesională:**

Actualizarea cunoștințelor teoretice și practice pentru creșterea calitatii actului medical și a nivelului de performanță în practica medicală a medicilor ftiziopneumologi și obținerea noilor competențe privind principiile de diagnostic și tratament al tuberculozei.

- **Limba de predare a cursului:** limba română
- **Beneficiarii cursului:** medici ftiziopneumologi, medici de familie, medicii interniști, medici pediatri.

II. OBIECTIVELE DE FORMARE ÎN CADRUL CURSULUI

La finele cursului medicul va fi capabil:

✓ **la nivel de aplicare:**

- să sintetizeze practic toate criteriile diagnosticului tuberculozei la diferite etape: anamneza, examenul fizic, interpretarea datelor clinice (formularea diagnosticului preventiv), indicarea și interpretarea explorărilor paraclinice necesare pentru formularea diagnosticului clinic;
- să repete importanța aplicării și interpretarea rezultatelor în raport cu alte metode noi de identificare a *Mycobacterium tuberculosis* (Metode molecular genetice: GeneXpert RIF, PCR, teste de hibridizare, teste de secvențiere. Metode serologice: IGRA. Metode alergologice IDR Mantoux 2 UT);
- să revizuiască rolul examenului radiologic și al examinării prin HR CT și RMN în diagnosticul TB;
- să definească strict criteriile de diagnostic clinic al formelor clinice de TB extrapulmonară;
- să elaboreze un plan de investigații conform actelor normative în domeniul Ftiziopneumologiei: Protocol Clinic Național, ghiduri internaționale și naționale.
- să explice oțuniunile terapeutice și importanța aderenței la tratament.
- să realizeze educația terapeutică în tuberculoză.
- să realizeze profilaxia complicațiilor posibile.

PEC 8.5.1 PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 2/10

- să identifice starle de urgență în tuberculoză (pacientul critic) și să alcătuiască un plan de management al urgențelor majore.
- să rezolve problemele de situație prin prelucrarea datelor cunoscute pentru un diagnostic clinic și tratament adecvat al pacienților cu TB.
- **la nivel de integrare:**
- să cunoască managementul cazului de tuberculoza pulmonară, să poată descrie algoritmul de diagnostic și tratament al pacientului cu tuberculoza în conformitate cu prevederile Protocolului Clinic Național, ghidurilor internaționale și naționale
- să deducă interrelații între alte discipline clinice referitor la diagnosticul clinic al TB de rînd cu alte boli ale aparatului respirator și în cazurile cu situații speciale (sarcina, boli asociate – Diabet Zaharat, Boala Ulceroasă, Patologii hepatice, Patologiile reno-urinare, Co-infecția TB/HIV);
- să posede abilitate de abordare multidisciplinară a pacientului cu tuberculoză, de colaborare cu alți specialiști în procesul de diagnostic și tratament.
- să posede aptitudini de clasificare a bolii în cazuri particulare în funcție de rezultatele examinărilor de laborator.
- să poată descrie mecanismele de acțiune, indicațiile, contraindicațiile, efectele adverse, doze, scheme și regimuri utilizate în tratamentul tuberculozei.
- să posede abilitatea de individualizare a schemelor terapeutice după caz.
- să posede abilitatea de evaluare a eficienței și monitorizarea tratamentului.
- să posede abilitatea de consiliere a pacienților cu tuberculoza.
- să posede capacitatea de management al complicațiilor posibile în tuberculoză.
- să posede abilități de management al cazurilor în funcție de vîrstă (copii, adulți și vîrstnici) și sexul pacienților.
- să posede abilități de intervenții personalizate, adaptate necesităților și așteptărilor individuale ale fiecărui bolnav de tuberculoză
- să posede abilități de implementare și integrare a cunoștințelor obținute în practica medicală în diagnosticul clinic și tratamentul tuberculozei.
- să fie apt de a evalua și autoevalua obiectiv cunoștințele în domeniul tuberculozei - în diagnosticul clinic și tratamentul necesar pentru pacientul cu diferite forme de TB;
- să fie apt de a asimila realizări în diagnosticul clinic și tratamentul necesar pentru pacientul cu diferite forme de TB.

III. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

**PEC 8.5.1 PROGRAMA
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ**

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 3/10

Nr. crt.	Tema	Numărul de ore			
		Prele-geri	Lucrări practice	Semi-nare	Total
1.	Rolul metodelor microbiologice în diagnosticul și monitorizarea tuberculozei. Metode și tehnologii noi în identificarea <i>Mycobacterium tuberculosis</i> .	2	3,1	-	5,1
2.	Metodele radiologice în diagnosticul tuberculozei. HRCT in diagnosticul TB la copii. Sindroamele radiologice ale patologiei aparatului respirator.	2	3,1	2	7,1
3.	Infecția tuberculoasă latentă. Noi abordări în ITBL. Diagnosticul ITBL. Tratamentul ITBL. Co-infecția HIV/TB.	1	3,1	2	6,1
4.	Tuberculoza primară. Tuberculoza ganglionilor limfatici intratoracici. Complexul Tuberculos Primar. Diagnosticul diferențial al tuberculozei ganglionilor limfatici intratoracici.	2	3,1	2	7,1
5.	Tuberculoza pulmonară nodulară și Tuberculoza pulmonară infiltrativă - particularitățile de depistare, diagnostic și evoluție. Diagnosticul diferențial al infiltratelor pulmonare.	2	3,1	2	7,1
6.	Tuberculoza diseminată – particularități clinico-evolutive. Diagnosticul diferentia al diseminațiilor pulmonare. TB pulmonară fibro-cavitară – particularități clinico-evolutive. Diagnosticul diferențial a distruccțiilor pulmonare.	2	3,1	2	7,1
7.	Tuberculoza extrapulmonară. Pleurezia tuberculoasă.	2	3,1	2	7,1
8.	Neoplasmele pulmonare - particularități clinico-evolutive, diagnosticul diferențial al cancerului bronhopulmonar și a tuberculozei pulmonare. Patologia bronșiilor. Bronșectaziile – particularități clinico-evolutive, diagnosticul diferențial cu tuberculoza pulmonară	2	2,1	2	6,1
9.	Tratamentul TB clasice sensibile și TB rezistente. Formele farmaceutice a preparatelor antituberculoase pentru tratamentul tuberculozei la copii.	2	3,1	-	5,1
10.	Tuberculoza în situații speciale: Tuberculoza și Diabetul Zaharat; Tuberculoza și patologia cronică a tractului digestiv; Tuberculoza și patologia aparatului urinar; Tuberculoza și Infecția cu SARS CoV-2 (COVID 19).	2	3,1	2	7,1

**PEC 8.5.1 PROGRAMA
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ**

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 4/10

Nr. crt.	Tema	Numărul de ore			
		Prele-geri	Lucrări practice	Semi-nare	Total
	TB în timpul sarcinei. Managementul nou-născutului de la mamă cu TB. Complicațiile tuberculozei. Meningita tuberculoasă				
11.	Profilaxia TB. Profilaxia specifică și nespecifică. Examinarea contactilor. Controlul infecției tuberculoase. Programul Național de Control și Profilaxie a tuberculozei. Examen	2	2,1	2	6,1 3
Total:		21	32	20	75

IV. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI UNITĂȚI DE CONȚINUT

Nr. d/o	Denumirea temei	Conținutul temei
1.	Metodele microbiologice în diagnosticul și monitorizarea tuberculozei.	Importanța metodelor microbiologice în diagnosticul tuberculozei și în determinarea sensibilității Mycobacterium tuberculosis către preparatele antituberculoase. Rolul utilizării metodelor rapide în diagnosticul oportun al TB pentru inițierea unui tratament corect, adecvat. Metodele molecular genetice în diagnosticul TB - Gene X Pert MBT/RIF. Examenul microscopic al sputei pentru determinarea BAAR și metodele de însămânțare pe mediile solide și lichide pentru depistarea MBT și pentru monitorizarea eficacității tratamentului administrat.
2.	Metodele radiologice în diagnosticul tuberculozei. Principalele sindroame ale patologiei aparatului respirator.	Valoarea examenului radiologic, examenul prin CT și HRCT în diagnosticul tuberculozei. Sindroamele radiologice cunoscute - sindromul opacității nodulare, sindromul opacității infiltrative limitată și extinsă, sindromul hilului lărgit, sindromul diseminării pulmonare, sindromul imaginii inelare, sindromul hipertransparenței pulmonare - caracteristice pentru tuberculoza pulmonară. Utilizarea Metodelor CT și HRCT pentru diagnosticul formelor clinice de tuberculoză în condițiile epidemiologice actuale și pandemia COVID 19.
3.	Infecția tuberculoasă latentă. Noi abordări	Noțiunea de Infecție Tuberculoasă Latentă. Evoluția naturală a infecției tuberculoase. Diagnosticul diferențial al

**PEC 8.5.1 PROGRAMA
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ**

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 5/10

Nr. d/o	Denumirea temei	Conținutul temei
	în ITBL. Diagnosticul ITBL. Tratamentul ITBL. Co-infecția HIV/TB.	infecției tuberculoase și tuberculoza-boală. Testele IGRA utilizate în diagnosticul Infecției Tuberculoase Latente. Importanța utilizării IDR Mantoux 2 UT în grupele de risc pentru administrarea tratamentului preventiv. Chimioterapia preventivă (conform recomandărilor recente ale OMS în "Guidelines on the management of latent tuberculosis infection. WHO, 2020"; Conform Protocoalelor Clinice Naționale "TB la copil" și "TB la adult" revizuite (2020-ultima revizuire).
4.	Tuberculoza primară. Tuberculoza ganglionilor limfatici intratoracici. Complexul Tuberculos Primar. Diagnosticul diferențial al tuberculozei ganglionilor limfatici intratoracici.	Noțiuni generare în etio-patogenia tuberculozei primare. Imunitatea și Alergia în TB primară. Formele clinice de TB la copii. Complexul tuberculos primar - definiția; evoluția clinico-paraclinică; stadiile cinico-radiologice; diagnosticul clinic și diagnosticul diferențial. Diagnosticul diferențial al Complexului tuberculos primar- stadiul pneumonic cu procesele pulmonare nespecifice la copii. Criteriile de diferențiere și de diagnostic clinic definitiv în condițiile epidemiologice actuale și pandemia COVID 19. Diagnosticul diferențial al TB ganglionilor limfatici intratoracici cu alte patologii localizate în mediastin. Criteriile clinice și paraclinice de diferențiere și de diagnostic clinic la etapa actuală în condițiile epidemiologice actuale.
5.	Tuberculoza secundară. Tuberculoza pulmonară nodulară și Tuberculoza pulmonară infiltrativă Diagnosticul diferențial infiltratelor pulmonare.	Noțiuni generare în etio-patogenia tuberculozei secundare. Definiția tuberculozei pulmonare nodulare. Variantele clinico-radiologice. Particularități de diagnostic și clinico-evolutive. Definiția tuberculozei pulmonare infiltrative. Variantele clinico-radiologice conform tipurilor de infiltrate. Criteriile clinice și paraclinice de diferențiere a infiltratelor pulmonare. Particularitățile de depistare, diagnostic și evoluție.
6.	Tuberculoza diseminată - particularități clinico-evolutive. Diagnosticul diferențial diseminațiilor pulmonare.	Tuberculoza diseminată - noțiuni generare în etio-patogenie, definiția, clasificarea, particularități de diagnostic și clinico-evolutive. Criteriile clinice și paraclinice de diagnostic diferențial și diagnostic final al tuberculozei diseminate. Diseminările pulmonare – clasificarea, criteriile de diagnostic diferențial și clinic în procesele pulmonare diseminate de diferită etiologie.

**PEC 8.5.1 PROGRAMA
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ**

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 6/10

Nr. d/o	Denumirea temei	Conținutul temei
	TB pulmonară fibro-cavitară – particularități clinico-evolutive. Diagnosticul diferențial al distrujeciilor pulmonare.	Tuberculoza pulmonară fibro-cavitară-noțiuni generare în etio-patogenie, definiția, clasificarea, particularități de diagnostic și de evoluție clinico-paraclinică. Cauzele cronicizării tuberculozei pulmonare. Criteriile clinice și paraclinice de diagnostic diferențial și diagnostic final al tuberculozei pulmonare fibro-cavitare.
7.	Tuberculoza extrapulmonară. Pleurezia tuberculoasă. Diagnosticul diferențial al revarsatelor pleurale.	Tuberculoza extrapulmonară – problema actuală în diferite domenii ale medicinei. Clasificarea și factorii de risc în tuberculoză cu localizarea extrapulmonară. Criterii de diagnostic diferențial și definitiv în tuberculoza cu afectare extrapulmonară. Diagnosticul diferențial al revărsatelor pleurale (diferențierea între exudat și transudat). Rolul examinărilor paraclinice al lichidului pleural în stabilirea etiologiei maladiei. Principiile de tratament în pleurezii de etiologie tuberculoasă .
8.	Neoplasmele pulmonare Patologia bronșiilor. Bronșectaziile.	Clasificarea Cancerului bronhopulmonar. Particularități clinico-evolutive, diagnosticul diferențial al cancerului bronhopulmonar și a tuberculozei pulmonare. Diagnosticul diferențial al TB cu cancerul pulmonar. Criteriile de diferențiere și de diagnostic clinic în condițiile epidemiologice actuale și pandemia COVID 19. Diagnosticul diferențial al TB cu afectarea bronșiilor cu alte patologii pulmonare și afectarea bronșiilor. Criteriile de diferențiere și de diagnostic clinic al patologiei bronșice în condițiile epidemiologice actuale și pandemia COVID 19. Particularități clinico-evolutive, diagnosticul diferențial cu tuberculoza pulmonară. Modificările în conținutul lavajului bronșic în stabilirea etiologiei proceselor pulmonare.
9.	Tratamentul TB clasice sensibile și TB rezistente. Formele farmaceutice a preparatelor antituberculoase pentru tratamentul tuberculozei la copii.	Tratamentul TB sensibile și TB rezistente la medicamente. Scheme și regimuri de tratament. Clasificarea preparatelor antituberculoase. Grupurile de pacienți pentru tratament. Schemele tratamentului standardizat, individual și empiric. Fazele tratamentului: intensivă și de continuare. Monitorizarea eficacității tratamentului. Rezultatele posibile ale tratamentului. Preparatele noi utilizate în tratamentul TB: reguli de administrare, acțiunea. Reacțiile adverse în administrarea preparatelor antituberculoase (Linezolidă, Bedaquilina, Delamanid, Imipenem (Tienam), Linezolid 300mg + Claritromicină (macrolid ce mărește

**PEC 8.5.1 PROGRAMA
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ**

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 7/10

Nr. d/o	Denumirea temei	Conținutul temei
		eficacitatea Linezolidei) - Conform recomandărilor recente ale OMS. Formele farmaceutice a preparatelor antituberculoase pentru tratamentul TB la copii.
10.	Tuberculoza în situații speciale. Tuberculoza sarcina. Complicațiile tuberculozei. Meningita tuberculoasă.	Tuberculoza în situații speciale: particularități de management. TB și patologiile asociate Tuberculoza și Diabetul Zaharat; Tuberculoza și patologia tractului digestiv; Tuberculoza și patologia aparatului urinar. Tuberculoza și abuzul de alcool. Particularitățile evoluției clinico-paraclinice și de tratament. Impactul bolilor asociate asupra pronosticului la pacienții cu TB și maladii asociate. Rolul asistenței specializate pacienților cu TB și maladii asociate. Asistența psiho-socială. Co-infecția TB/ HIV: Particularitățile evoluției clinico-paraclinice și de tratament. TB și Infecția cu SARS Cov-2. Particularități de management al tuberculozei la pacienții cu COVID-19. TB si sarcina. Acțiunea reciprocă a TB și sarcinii. Managementul nou-născutului de la mamă cu TB. Clasificarea complicațiilor posibile în tuberculoză. Noțiuni generale în etio-patogenia Meningitei TB. Cauzele producerii la copii. Evoluția clinico-paraclinică. Diagnosticul diferențial al Meningitei TB cu alte meningite seroase. Criteriile de diferențiere și de diagnostic clinic definitiv la etapa actuală în condițiile epidemiologice actuale.
11.	Profilaxia TB. Profilaxia specifică și nespecifică. Examinarea contactilor. Controlul infecției tuberculoase. Programul Național de Control și Profilaxie a tuberculozei.	Definiția Vaccinului BCG. Indicații și contraindicații pentru Imunizarea cu BCG. Tehnica. Noi abordări ale eficienței și rolului revaccinării BCG. Eveniment post-imunizare: definiția și clasificarea. Complicațiile post – BCG. Clasificarea conform OMS. Tratamentul copiilor cu complicații BCG (BCG-ite). Focarul de infecție TB. Clasificarea. Măsurile andiepidemice în focar. Ancheta epidemiologică. Dezinfecția. Controlul infecției TB, combinație de măsuri care vizează reducerea riscului de transmitere a tuberculozei în instituțiile medicale și populație. Baza controlului infecției TB - diagnosticarea precoce și rapidă, precum și managementul adecvat al pacienților cu TB. Măsurile de control infecțios în TB: Manageriale, Administrative, Inginerești (de mediu), Protecție respiratorie personală.

**PEC 8.5.1 PROGRAMA
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ**

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 8/10

Nr. d/o	Denumirea temei	Conținutul temei
Examen		Definiția contactului în TB. Examinarea contactilor conform recomandărilor recente ale OMS și protocoalelor PCN "TB la copil" și "TB la adult", revizuite (ultima revizuire a. 2020).

V. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

✓ **Metode de predare și învățare utilizate**

- Perfecționarea tematică este predată sub formă de modul în clinică, care prevede atât prelegeri, cât și lecții practice și seminare. Medicul-cursant este obligat să fie prezent integral pe timpul modulului, nediferențind orele de prelegeri de orele practice. La prelegeri va fi citit cursul teoretic de către titularii de curs. La orele practice medicii cursanți discută cazuri clinice la temele stabilite conform oralului din secțiile Spitalului Clinic Municipal Ftiziopneumologie Chișinău prin examinarea clinică a pacienților spitalizați, prin expunere, dezbateri interactive, rezolvarea problemelor aferente.

✓ **Metode de evaluare:**

• **Curentă**

La Perfecționarea tematică " Ftiziopneumologie" este prevăzută atât evaluarea formativă, cât și evaluarea finală. Evaluarea formativă se efectuează zilnic la lecțiile practice și cuprinde mai multe metode de evaluare (răspuns oral, probleme clinice, etc.). Evaluarea formativă prevede prezența obligatorie a cursantului la toate orele de curs/lecții practice.

✓ **Finală**

- se petrece sub formă de **examen** - proba teoretică, constituită din trei întrebări. Nota finală se apreciază cu note pînă la 10, cu rotunjire pînă la 0.5 zecimale.

VI. BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ:

PEC 8.5.1 PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția:	09
Data:	08.09.2021
Pag. 9/10	

- **Obligatorie:** Materiale instructiv-metodice, norme legislative, publicații periodice de specialitate.
1. Protocolul clinic național “Tuberculoza la copil”. Chișinău, 2020.
 2. Protocolul clinic național “Tuberculoza la adult”. Chișinău, 2020.
 3. Botnaru V. Tuberculoza în cazuri clinice comentate. 2018, 307 p.
 4. Botnaru V. Imagistica toracică în cazuri clinice comentate. Chișinău, 2012, 385 p.
 5. Bogdan M. Pneumologie. București, 2008, 474 p.
 6. Botnaru V. Pneumologie. Chișinău, 2009, 732 p.
 7. Botnaru V. Semiologia radiologică a toracelui. Chișinău, 2005, 399 p.
 8. Jimborean G., Ianos E. S. Pneumologie. Tuberculoza pulmonară și extrapulmonară. Editura University Press – Târgu Mureș, 2010
 9. Jose A. Caminero Luna. A Tuberculosis Guide for Specialist Physicians. International Union Against Tuberculosis and Lung Disease (IUATLD). Paris, 2004
 10. Tuberculosis: Practical guide for clinicians, nurses, laboratory technicians and medical auxiliaries. Medecins Sans Frontieres / MSF. Partners in Health. 2014 edition
 11. International standards for tuberculosis care: diagnosis, treatment, public health. 3rd edition, 2014.
 12. WHO. Treatment of Tuberculosis: Guidelines for national Programmes. Geneva, 2010
 13. Dlodlo RA, Brigden G, Heldal E, Allwood B, Chiang C-Y, Fujiwara PI, Graham SM, Guillerm N, Harries AD, Koura KG, Kumar AMV, Lin Y, Meghji J, Mortimer K, Piubello A, Roth B, Satyanarayana S, Sekadde M, Solovič I, Tonsing J, Van Deun A. Management of Tuberculosis: a Guide to Essential Practice. Paris, France: International Union Against Tuberculosis and Lung Disease, 2019.
 14. WHO consolidated guidelines on drug-resistant tuberculosis treatment. WHO, 2019. <https://www.who.int/tb/publications/2019/consolidated-guidelines-drug-resistant-TB-treatment/en/>
 15. WHO. Chest radiography in tuberculosis detection. Summary of current WHO recommendations and guidance on programmatic approaches. WHO, 2016. <https://www.who.int/tb/publications/chest-radiography/en/>
 16. WHO. Global tuberculosis report 2019, 2020. WHO, 2021. <https://www.who.int/tb/publications/en/>
 17. Latent tuberculosis infection. Updated and consolidated guidelines for programmatic management. WHO, 2018. <https://www.who.int/tb/publications/2018/latent-tuberculosis-infection/en/>
 18. Management of tuberculosis and HIV coinfection. Clinical Protocol for the WHO European Region (2013 revision). WHO, 2013. http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0004/78124/E90840_Chapter_4.pdf
 19. WHO. Consolidated guidelines on the use of antiretroviral drugs for treating and preventing HIV infection. Recommendations for a public health approach - Second edition. WHO, 2016. <https://www.who.int/hiv/pub/arv/arv-2016/en/>
 20. WHO. Xpert MTB/RIF assay for the diagnosis of pulmonary and extrapulmonary TB in adults and children. WHO Policy update, 2014. https://www.who.int/tb/publications/xpert_policyupdate/en/

**PEC 8.5.1 PROGRAMA
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ**

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 10/10

21. WHO. Guidelines on tuberculosis infection prevention and control, 2019 update. <https://www.who.int/tb/publications/2019/guidelines-tuberculosis-infection-prevention-2019/en/>
22. Handbook for the use of digital technologies to support tuberculosis medication adherence. WHO, 2018. https://www.who.int/tb/publications/2018/TB_medication_adherence_handbook_2018/en/
23. WHO. Compendium of WHO guidelines and associated standards: ensuring optimum delivery of the cascade of care for patients with tuberculosis. Second Edition - June 2018. https://www.who.int/tb/publications/Compendium_WHO_guidelines_TB_2017/en/
24. WHO. The immunological basis for immunization series: module 5: tuberculosis. <https://www.medbox.org/the-immunological-basis-for-immunization-series-module-5-tuberculosis/preview>
25. WHO. Algorithm for laboratory diagnosis and treatment-monitoring of pulmonary tuberculosis and drug-resistant tuberculosis using state-of-the-art rapid molecular diagnostic technologies. WHO, 2017. http://www.euro.who.int/data/assets/pdf_file/0006/333960/ELI-Algorithm.pdf
26. WHO. Rapid Communication: Key changes to the treatment of drug-resistant tuberculosis. WHO, December, 2019. https://www.who.int/tb/publications/2019/rapid_communications_MDR/en/?fbclid=IwAR1Y0etu800wFX-016gVpsDXNJC1PLn8o-5IfN6PGWaoX1TM5_gr-YbcJS0

A. Suplimentară:

1. Mihăescu Traian. Tuberculoza: o introducere în pneumologie. Edit DAN. Iași, 1999
2. Barcan F. Diagnosticul radiologic în patologia organelor toracale. Ed. Medicală, 1980.
3. Ghid. Ftiziologie. Chișinău, 2011.
4. Stoicescu Ioan Paul. Ghidul pentru diagnosticul și tratamentul tuberculozei la copii. Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Sănătate. București, 2006.
5. WHO. TB/HIV: A Clinical Manual. Geneva, 1996.
6. Programul National de Control al Tuberculozei (PNCT) pentru anii 2016 –2020, aprobat prin Hotărîrea Guvernului RM nr. 1160, din 20.10.2016. <http://lex.justice.md/md/367268/>
7. Schaefer Christof, Peters Paul W.J., Miller Richard K. Drugs During Pregnancy and Lactation. 3rd Edition. Academic Press. 2014
8. Koshechkin, Vladimir Anatolyevich. Phthisiatry : Textbook / V. A. Koshechkin : Ministry of Education and Science [Russia]. - Moscow : GEOTAR-Media, 2017. - 256 p.
9. Фтизиатрия : учебник / В. Ю. Мишин, С. П. Завражнов, А. В. Митронин, Ю. Г. Григорьев. - 2-е изд. /перераб. и доп.. - Москва : ГЭОТАР - Медиа, 2016.
10. Tuberculosis / edited by Christoph Lange and Giovanni Battista Migliori ; European Respiratory Society. - Sheffield : European Respiratory Society, 2012, 259 p.
11. Фтизиатрия. Учебник. Е. А. Бородулина, Б. Е. Бородулин. Москва, 2021.